TÝDENÍK

politika

ROČNÍK I.
ČÍSLO 42 cena 3.70,-

ČTVRTEK 14.11 - 20.11. 1991

SOUKROMÝ LIST PRO POLITIKU A EKONOMIKU

Důvěrná informace z jednání sovětských a německých expertů o geopolitických problémech střední Evropy-Ženeva, září 1990

■ SRN požaduje na SSSR kompenzace za anektované východní Prusko a za prostor východně od Odry - Nisy.

■ SRN požaduje odstoupení sovětského vlivu v českomoravském regionu. SSSR nehodlá trpět v blízkosti svých hranic režim ČSFR, který nepřijal gesto SSSR, jímž nechal padnout Husákův režim ČSSR. Vláda ČSFR neustává v agitaci proti SSSR a ztěžuje pozici sovětské vlády a prezidenta. Děje se tak rozdílně od vlád Polska a Maďarska.

■ **SSSR nebude bránit rozdělení ČSFR pro nedostatek garance politické rovnováhy ve střední Evropě a nedostatek státotvornosti národů Československa.**

■ Sovětský svaz souhlasí s perspektivním začleněním českomoravského regionu do zájmové ekonomické sféry SRN a s politickým zařazením tohoto regionu do Německa v průběhu 12-15 let.

■ SRN vyrovná ekonomické ztráty způsobené tím Sovětskému svazu.

■ SRN bude pro možný pokles popularity vedení ČSFR připravovat i pro Sovětský svaz přijatelné garnitury nakloněné Německu, jako alternativu i z levicových stran, bez zjevného zasahování do profilace politických stran.

■ **Se zřetelem na ochotu Maďarska udržet politickou a ekonomickou stabilitu v podunajském regionu nebudou SSSR a SRN bránit obnovení Maďarska v původních hranicích do trianonské smlouvy. SRN zvýší ekonomickou pomoc Maďarsku, aby se pozvedl standard v Maďarsku nad úroveň Slovenska, aby se tak připojení k Maďarsku stalo pro Slováky přitažlivé.**

■ SSSR nemá námitek proti zakládání německé university a středních škol v českomoravském regionu a financování těchto škol Německem.

■ SSSR nemá námitek proti rozdělení Jugoslávie, a souhlasí s odstoupením Chorvatska a Slovinska do ekonomické sféry SRN.

■ Sovětský svaz nemá námitek proti použití prostředků politické destabilizace.

■ SRN se nebude angažovat v otázce Ukrajiny, Litvy, Lotyšska a Estonska a nebude je považovat za oblast ekonomického zájmu nad únosnou míru.

■ SSSR nebude bránit odtržení Zakarpatské Ukrajiny v případě destabilizující činnosti ukrajinských nacionalistů a její začlenění do Maďarské republiky.

■ SSSR nemá námitek proti postupné kolonizaci českých pohraničních oblastí Sověty a Němci.

(pozn. red.: originál faxované zprávy byl redakčně doplněn pouze o interpunkci)

Zasloužená pocta

Prezidentská zlatá medaile za podporu státu Izrael byla při nedávné návštěvě USA udělena zednářskou lóží B'nai B'rith prezidentu ČSFR Václavu Havlovi. Při této příležitosti přednesl V. Havel projev, ve kterém přítomným slíbil, že Československo zlikviduje antisemitismus, za což se mu dostalo obrovského aplausu.

A za pozornost jistě stojí i fakt, že na zmíněné zednářské fórum uvedl československého prezidenta filmový režisér Miloš Forman.

J. Tomáš

VÝZVA

My, ktorí sme sa prihlásili k iniciatíve Za zvrchované Slovensko, obraciame sa na občanov Slovenskej republiky s touto výzvou:

Slovenský národ má teraz historickú a neopakovateľnú príležitosť uplatniť demokratickou cestou prirodzené a neodňateľné právo na vlastnú zvrchovanosť. Najnovšie udalosti v strednej a východnej Európe nás utvrdili v presvedčení, že nastal čas rozhodnutí. Už nie je možné odkladať uskutočnenie základného práva na štátnu zvrchovanosť na základe uplatnenia sebaurčovacieho práva národov.

Vyzývame všetkých občanov Slovenskej republiky bez ohľadu na politické názory, vierovyznanie a národnosť, aby podporili myšlienku demokratickej, svetu otvorenej zvrchovanej Slovenskej republiky.

Vyzývame slovenskú politickú reprezentáciu, aby zasadla za stôl národnej dohody.

Vyzývame poslancov SNR, aby si uvedomili vážnosť situácie, aby sa povzniesli nad úzke stranícke záujmy a vyhlásili v čo najkratšom čase zvrchovanosť Slovenska a v nadväznosti na ňu prijali a vyhlásili Ústavu Slovenskej republiky.

Len takto sa môže Slovensko ako rovnocenný partner zaradiť do spoločenstva európskych štátov.

Iniciatíva ZA ZVRCHOVANÉ SLOVENSKO

Z významnějších osobností slovenského politického života Výzvu podepsali m.j.: J. Budaj, M. Kňažko, J. Markuš, V. Mečiar, V. Ondruš, J. Prokeš, Š. Kvietik a další.

čas. Slovač 17/91

Komentátor bělehradského časopisu DUGA Dragoš Kalaič je v dnešní Jugoslávii jedním z nejčtenějších novinářů, zabývajících se mezinárodní politickou. Hodně cestuje, a jen málo čísel časopisu Duga vychází bez jeho článků. Kalaičovy materiály přitahují čtenáře především svěžestí a leckdy i neohrožeností politických a mravních hodnocení.

Přetiskujeme Kalaičův článek o událostech roku 1990 v rámci někdejšího "socialistického tábora".

DRAGOŠ KALAIČ

ROK nesplněných nadějí

Pochyby o spontánnosti "sametové" revoluce

Rok 1989 zůstane ve vědomí mas jako doba obrovských nadějí Evropanů ("druhé kategorie") na lepší budoucnost, nadějí vyvolaných množstvím symbolů osvobození - od pádu "železné opony" a "berlínské zdi" až po krach, nebo přinejmenším začátek agónie prokomunistických režimů. **Přestože co do významu událostí, jako bylo velkolepé sjednocení Německa, překonal následující rok 1990 průměrnou úroveň "tohoto hloupého 20. století" (Leon Dode), zároveň tragicky spojil nezměrná lidská očekávání toho nejlepšího, jejich pád a rozčarování, zůstane v paměti jako rok nesplněných nadějí.**

V roce 1989 s vyjímkou těch mála lidí, kteří nevěřili v "historický pokrok" (podobně jako autor těchto řádků), byli všichni plně přesvědčení, že komunistické vlády utrpí porážku, a to od Prahy přes Bukurešť až po Sofii pod tlakem spontánního osovobozovacího hnutí vpravdě obrovské špinavé a cynické manipulování masami, uskutečňované z jednoho centra, byli řazeni do kategorie tvrdohlavců, kteří rádi kazili jiným náladu. Když minula euforie roku 1989, zbylo roku 1990 pouze to, co potvrdilo pochyby ohledně spontánnosti československé "sametové revoluce".

Před námi se otevírá superoperace zvláštní služby, jejímž hlavním aktérem byl její pracovník - poručík Luděk Zifčák alias student Růžička. Při příležitosti 50. výročí zastřelení studenta Jana Opletala, oběti fašistického teroru, 17. listopadu 1989 přivedl provokatér přiměl účastníky shromáždění vydat se do centra Prahy, kde už je očekávala ozbrojená policie. Při srážce tento údajný student padá na chodník a zůstává nehybně ležet. Studenti se rozbíhají do všech stran a "mrtvolu" odváží tajné auto Rychlé pomoci. Po celé Praze šíří studenti zprávu o smrti svého kolegy a rozněcují oprávněný hněv Pražanů. Václav Benda, vedoucí skupiny disidentů Charty 77 má k dispozici dokonce údaje o oběti: je to Martin Šmíd, 20 let, student matematicko-fyzikální fakulty. Údaje předává Benda členovi své skupiny Petru Uhlovi, šéfovi informační agentury. Ten zase seznamuje s touto zprávou zahraniční zpravodaje a ti pak celý svět.

Ukáže se sice, že existují dva Martinové Šmídové, kteří studují matematiku na pražské universitě, ale oba jsou živi a zdrávi. Po zjištění tohoto blufu ustavují úřady komisi za předsednictví Milana Hulíka, aby vyšetřila, co se stalo, a získala hodnověrné informace. Pravda se však ukáže příliš pozdě. Falešná zpráva uvedla do pohybu lavinu, pod jejímž tlakem parlament o měsíc později uvedl Václava Havla do funkce prezidenta republiky.

Pokud by se měly bilancovat výsledky všeho Havlova jednání v nejvyšší státní funkci, je nepochybně nanejvýš spokojen, neboť jeho postavení mu umožnilo stát se hvězdou amerického "undergroundu". Plně spokojen je prezidentův tým, který tvoří 40 lidí, jež jmenoval do nejvyšších funkcí a obdařil je mimořádnými platy. Kdo všechno zde není. Od herců, filmových režisérů, výtvarníků a scénáristů až po rockové zpěváky. Všechny ostatní vrstvy společnosti jsou však nespokojeny, především ale příslušníci intelektuální elity, kteří jasně spisovatel Ivan Klíma: Havel byl vždy v opozici (disidentem) i nyní se prezentuje v téže kvalitě. Necítí se být prezidentem Československé republiky. Zároveň je nutné přiznat, že nedosahuje úrovně, odpovídající jeho postavení. Jeho politické zkušenosti jsou nepatrné a řídící schopnosti mizivé. A potom, ten jeho tým! Co oni vědí o moci. Tento spolek diletantů, to je důsledek podstatného nedostatku v Havlově kádrové politice: nadřazovat přátelství vědomostem a schopnostem.

Nechceme, aby se nám komunisté smáli do tváře

Je však patrné, že obvinění Ivana Klímy jsou do určité míry nespravedlivá: Václav Havel a jeho 40 poradců byli zvoleni a zahrnuti láskou nikoli proto, aby vládli. Jsou tam, kde jsou, aby budili zdání demokracie. Zemi, podle pokynů z centra nadnárodního kapitálu, zatím řídí jiní, a to nejen krajané, nýbrž i cizinci: od ekonoma Klause, hlasatele liberálně kapitalistického ráje, který v podstatě hledá cesty jak prodat národní bohatství, až po prince Karla Jana Nepomuka Josefa Schwarzenberga, jmenovaného kancléřem prezidenta republiky, druhého muže v mocenské hierarchii.

Typický je příklad používání šlechtického titulu (šlechtický původ se propůjčuje). De facto zmíněný Schwarzenberg reprezentuje vyslance nadnárodního kapitálu, který má kontrolovat plnění pokynů z centra. Srbům je Schwarzenberg smutně znám jako předseda organizace údajně pro lidská práva - Helsinského výboru. Tato organizace je jedním z neoficiálních nástrojů, s jejichž pomocí americká vláda zastrašuje, řídí nebo si podřizuje cizí politiky. Proto je Helsinský výbor naprosto lhostejný vůči právům Řeků na Kypru, Palestinců na územích okupovaných Izraelem atd.

K roční bilanci "sametové revoluce" lze přičíst i založení zednářských lóží, jakož i prozednářského Rotary klubu, jehož posledním předválečným prezidentem - hleďme - byl otec Václava Havla! Studenti, kteří to všechno začali, jsou s tím nespokojeni. Sedmnáctého listopadu 1990 bojkotovali oslavy výročí "sametové revoluce". Proč? Za všechny odpovídá jeden z nich: "Protože nechceme, aby se nám komunisté smáli do tváře".

Všechno změnit, aby se nic nemuselo měnit

Tak zvaná rumunská revoluce může být dobrou ilustrací cynické teze z románu Guiseppa Tomase di Lampeduse "Gepard": "Je třeba všechno změnit, aby to zůstalo tak, jak to bylo". **Tragédie rumunského lidu, kterému je nyní hůře než za tyranie "karpatského génia", může ovšem udivit a rozčarovat pouze naivního člověka, který věří nedostižným "tvůrcům veřejného mínění" a jejich mystifikacím o údajně antagonistických vztazích kapitalismu a komunismu. Ceaušesku byl v podstatě agentem nadnárodního kapitálu, který se dopouštěl tvrdé kapitalistické poroby lidu a celé země pod zástěrkou komunismu a příslušné utopie.**

ka zavraždili spolu s manželkou bez soudu a vyšetřování, daleko od zraků veřejnosti, neboť toho příliš mnoho věděl a na veřejném soudním přelíčení by mohl prstem ukázat na zotročovatele rumunského lidu, jimž sám věrně a horlivě sloužil.

Americké volby v Rumunsku

První údajně svobodné volby v poválečném Rumusnku do parlamentu s více politickými stranami zdravě uvažující občany této země zklamaly. Je to vskutku především zklamání, pokud jde o tolik vychvalovanou proamerickou "demokratizaci". **Před objektivy masových médií celého světa členové všech amerických delegací přísahali, že při volbách nedošlo k žádnému porušení, při** jednoznačně negativních případů. Viděl jsem jich mnohem více, než aby se hodnotily jako náhodné. Měl jsem dojem, že volby byly manipulovány. Všichni Evropané se přiklánějí k tomuto názoru. Nicméně američtí pozorovatelé vyslaní Bílým domem tvrdili, že volby probíhaly přirozeně a spravedlivě. **Na základě toho lze oprávněně konstatovat, že USA se rozhodli Iliescův režim podpořit."**

Není těžké najít odpověď na otázku, proč USA "kryjí" novou moc v Rumunsku, protože se ví, že znovu poslušně vrhá lid do sítě lichvářů Internacionály. Noví renegáti široce otevřeli brány cizímu kapitálu ze Západu, odkud se nahrnuly bandy lichvářů a podvodníků, dělající si zálusk na snadný zisk. Nová vláda doširoka otevřela brány i Východu: Do Rumunska začali proudit desetitisíce

Tento rok dostatečně potvrdil, že Ceaušesku se stal obětí svého kultu. Uvěří vlastní propagandě a jako skutečný "vládce" se rozhodl uchránit suverenitu Rumunska tím, že se zbavil oprátky lichvářské Internacionály. **Z hlediska Wall Streetu je ovšem úsilí jednoho vládce nebo jednoho lidu vyrovnat se s dluhy a zbavit se finanční závislosti totéž, jako vyhlášení války.** Lichváři takovou výzvu samostatnosti nemohou snést. A proto byl Ceaušesku oficiálně varován měsíc před "palácovým pučem" na stránkách Wall Street Journal, kde se v narážkách psalo o převratu. **Ceaušes-**

volbách, v nichž triumfálního úspěchu dosáhla samozvaná Fronta národní spásy. Naprosto opačné jsou však dojmy evropských delegací. Dosvědčuje to Renáto Formignone, místopředseda Evropského parlamentu: "Prosím vás, jaké pak svobodné volby! V Rumunsku jsem viděl všechno možné: hlasování se účastnily mrtvé duše i nezletilé děti. V některých seznamech figurovali stejní kandidáti několikrát. Hlasování bylo navíc provázeno jednostrannou, nepřetržitou kampaní hromadných sdělovacích prostředků. Mohu potvrdit, že sám jsem se stal očitým svědkem celé série

migrantů - z Blízkého východu, z Turecka, Iráku a Íránu... Podle neoficiálních údajů je takových přesídlenců už zhruba sto tisíc a soustřeďují se převážně podél hranic se Srbskem.

Rozprodává se Polsko

Na druhém konci "druhořadé" Evropy, v Polsku, o velikosti zklamání a zhroucení nadějí svědčí poslední prezidentské volby, v nichž známý Stanislaw Tyminski, který se vynořil ze světového oceánu anonymity s kanadským, peruánským a polským

pasem, stačil nejen porazit kadidáta na úřad prezidenta Mazowieckého, ale i vážně ohrozil Lecha Walesu. Podařilo se mu to nejen pomocí stodolarových bankovek, které rozhazoval ve varšavských restauracích, ale i díky zveřejnění faktů o zradě úřadů, které rozprodávají národní bohatství cizincům. Mluví o tom i Lech Walesa: "V rozporu se zákony se rozprodává Polsko. Existují fakta, že ředitelé podniků podepisují nevýhodné smlouvy s cizinci jen proto, aby naplnili svou vlastní kapsu v rozporu se zájmy země. Vyskytují se i případy korupce. Řídící pracovníci prodávají státní podniky za směšně nízké ceny, jenom aby si vydělali svá procenta, což způsobuje naší zemi škody jdoucí do desítek miliónů dolarů."

Na to se ovšem všechny polské strázně neomezují. Pod heslem "otevření se cizímu kapitálu" umožnila nová vláda napěchovat Polsko odpady technologické civilizace ze Západu - od chemických otravných látek, infikovaných organických hmot, elektronického odpadu až po jaderné svinstvo. Tak třeba z neblahého italského městečka Seveso, proslulého jako "vzorový chemicky zamořený objekt" byl vyvezen dioxinový odpad, označený jako "chemické spotřební zboží". Dovoz a skladování stošedesáti tun otravných látek uskutečnil státní podnik Prodrin. Zvlášť znepokojující je to, že skutečnost této dodávky neodhalily příslušné polské služby, nýbrž dobrovolníci z organizace Greenpeace, kteří informovali veřejnost o tomto "novém koloniálním smetišti". Experti organizace Greenpeace odhalili 65 projektů "zaneřádění" Polska, na nichž se podílí 72 společností.

Ježíš Kristus místo Marxe

Vzhledem k tomu, že vláda Mazowieckého měla podporu Solidarity, lze její porážku vykládat jako demonstraci velkého zklamání v totmo katolicko-odborovém hnutí. Co o tom např. píše šéf jednoho katolického listu Zbygniew Nosowski: "Církev má obrovské zásluhy na konsolidaci sil, které svrhly komunismus v Polsku. Nevím však, do jaké míry dokáže církev zaplnit politické vakuum, které sama vytvořila."

Jasné je jedno: Zatímco církev váhala, tuto prázdnotu zaplniti a moci se chopiti tzv. američtí lichváři, zjevní nebo tajní nepřátelé křesťanství. Jejich infiltrace do řad Solidarity až po výkon úlohy poradců při důvěřivém L. Walesovi - to je pouze první krok k moci, kterou potřebují, aby mohli rozprodávat ve velkém polské zájmy a organizovat protikřesťanskou ofenzívu. Proto se dnes církev pokouší napravit, co bylo zanedbáno, snaží se především o to, aby se křesťanství stalo státním náboženstvím a katechismus byl zařazen do vzdělávacího systému jako povinný předmět. Je rozhodnuta důrazně bojovat proti šíření takových zel, jako je satanismus, pornografie, narkomanie, čarodějnictví.

Úsilí církve má podporu lidu, ale vyvolává hysterickou reakci protikřesťanského establishmentu. K této kategorii patří i někdejší Walesův poradce Adam Michnik, který houževnatě prosazuje myšlenku o nutnosti ekonomického tlaku Západu na jeho zemi. Poláci podle Michnika mají vinu na tom, že jsou ve své naprosté většině křesťané. Nahání mu hrůzu "neústupnost a netolerantnost církve, které se hromadily staletí a o nichž člověk neví, kam mohou vést". Zvláště je popuzen praxí Poláků odstraňovat z názvu jméno Marxovo, Leninovo nebo Rosy Luxemburgové a nahrazovat je Ježíšem Kristem a Matkou Bohorodičkou. **Podle Michnika by bylo pro Poláky rozumnější odvrátit se od Krista a církve a plnit pokyny o "jednotnosti světa" docházející z Wall Streetu, t.j. vrcholku zednářské pyramidy "nového světového pořádku".**

Lze předpokládat, že i Bohu je těžko z rozmarnosti lidských přání. Například pád Berlínské zdi byl mnohými očekáván jako Boží dar, jako přímý důkaz Boží prozřetelnosti. Ale v roce neuskutečněných nadějí začali mnozí litovat, že naložili s Berlínskou zdí takto. "Chcemem naši velkou Zeď zpátky", otevřeně prohlásil ředitel berlínské pobočky Deutsche Bank. Tak začínají smýšlet stále širší vrstvy Berlíňanů, kteří se střetli se stavbou Babylónské věže v podobě vpádu rumunských Cikánů, Poláků, Vietnamců a ruských Židů.

Rusové - lidé krajnosti

Rozměry ruské tragédie připomínají slova jednoho filosofa: "Rusko se nikdy nespokojilo průměrnou úrovní svých neštěstí, bez ohledu na to, zda je produkovalo samo, či na ně dolehla zvenčí." Obdobně lze říci, že i rozměry nesplněných nadějí Rusů namnoze přerušují průměrnou úroveň. Onen filosfof má vskutku blízko k pravdě, kterou pochopil Složenicyn již jako vyhnanec: **"Myslím, že Rusko otevřelo brány pekla v tomto světě, ale pouze ono je schopno je zavřít. Za půldruhého roku mého vyhnanství jsem pochopil, že dostatečně silná a srdce dostatečně odvážné na Západě neexistují. Svět je zde oslaben dobročinností a zabývá se pouze zvětšováním svého bohatství. Svět buď zahyne nebo bude zachráněn rukama nyní porobeného Východu. Pro dějiny světa 20. století je Rusko zemí klíčovou."**

Není třeba se dobírat nadhistorických či metafyzických výšin, abychom poznali a pochopili skutečně klíčovou úlohu Ruska v osudech světa. Není třeba sahat k argumentům Oswalda Spenglera z jeho fantastické vize Zánik Evropy, knihy, jejíž každá stránka působí jako ilustrace současných událostí. Pro pochopení zvláštního rozhodujícího významu Ruska stačí použít nejjednodušší komponent geopolitiky - je to místo, kde již léta pokračuje obrovská a zuřivá bitva světové války. Máme před sebou - použijeme-li metaforu básníka Johna Donna - velikou světovou válku, která rozhoduje, zda se člověk stane dokonalejším než je, či se stane nepatrnějším než mravenec. Sturčně řečeno, zvítězí-li "slavjanofilové", kteří zahájí třetí cestu, zbavenou chimér liberálního státního socialistického kapitalismu - otevřou se nové obzory lidských možností. Zvítězí-li stoupenci Západu a Rusku bude vnucen zednářský model liberálního kapitalismu, sny lidstva o tom lepším budou definitivně pohřbeny.

Autor těchto řádek choval a chová naději na vítězství "slavjanofilů". **Význam Ruska, o němž jsme mluvili, vysvětluje obrovskou koncentraci podvratných sil, která tam je. Není náhodou, že uměle vyvolaný hlad pomocí sabotáže a narušování komunikací se v podstatě dotýká těch měst, kde se obyvatelstvo zvlášť aktivně postavilo proti komunismu, neboť tam nejrychleji může vzplát vzpoura. Antiruská strategie se zakládá na vytváření podmínek pro organizování povstání, rebelií a občanské války, aby bylo možno tento lid snadněji přinutit k bezpodmínečné kapitulaci, k poslušnému souhlasu navléci si otrocké jařmo nového druhu kolonialismu podle schématu liberálního kapitálu. Jak soudí Wall Street, prostor "druhořadé Evropy" a SSSR je ideální pro zahájení další etapy poroby: je tu hodně surovin, levných pracovních sil a obrovské možnosti pro šíření masové pseudokultury.**

Pokud Rusové ustoupí nátlaku - bude to obrovská tragédie, ta největší ze všech, kterou prožili, přinesou nezměrné oběti a celé řadě generací bude připraven hrůzostrašný konec: masa spotřebitelů narkotik, úpadek civilizace, podlost a nemoci.

Možná, že Rusové se ještě nerozloučli se svými nadějemi. Ztratili pouze "cizí tužby", které jim podsunula skupina obdivovatelů Západu: od zednářů a bolševiků až po "nové liberály". Na ruském dějišti světové války dnes oheň stravuje naděje liberálního kapitalismu. Můžeme tady doufat v energii ruské naděje, která spočívá v síle vlastenectví, ve všechny přelomové momenty dějin, které umožňovaly Rusům zahajovat své osvobozovací hnutí. Toto vlastenectví se dnes vyžaduje jak od komunistů, což jim pomůže prohlédnout a zbavit se iluzí marxismu, tak od nacionalistů, kteří musí překonat svou nenávist a zdržet se destrukčních úderů proti základům státnosti.

Máme před sebou poslední, zatím nesplněnou, ale ani ještě nezhroucenou naději: svazek všech vlasteneckých sil za nové Rusko, a proto i za novou Evropu. **Evropu národů, a nikoli spekulantů.**

Konec privatizace?

Dr. Jerzy Thieme, šéf privatizačního programu v Polsku (a bývalý vicepresident americké Citibank), oznámil v New Yorku (dne 10. října 1991), že Polsko odkládá tzv. masovou privatizaci pomocí občanských kupónů až na rok 1993. Prohlásil také, že účast americké expertízy je zásadní a urgentní.

Problémů je celá řada: Polští občané nemají potřebný kapitál a úspory, zahraniční zájem o investice je minimální, většina státních podniků je před bankrotem, rozdávat či rozdělovat bankrotářské či platebně neschopné podniky je nemorální, a nedostatek informací a experů hrozí diletantismem.

Výsledkem je, Dr. Thieme řekl (**New York Times**, 10. října 1991), že pouze 6 % státních podniků bude nabídnuto k privatizaci.

Profesor Stanislaw Willisz z Columbia University prohlásil, že Polsko již zamítlo radikální šokovou a masovou privatizaci a přechází na privatizaci omezenou a postupnou, podle doporučení amerických ekonomů. Všechny předpoklady pro úspěšnou privatizaci chybí: registrační systémy, bankovní technologie, podpora obyvatelstva, podpora podnikatelů, účetní systémy, zahraniční expertíza, peníze, atd.

Dr. Theime si také stěžoval, že si nemůže americké experty zaplatit a musí spoléhat na druhořadé "dobrovolníky" z Německa, Anglie a Francie, placené svými vládami.

V Československu je situace ještě horší. Masová kupónová privatizace zatím nebyla ani zastavena ani podrobena odborné kritice. Americká expertíza je programaticky odmítána, američtí ekonomové českého původu zesměšňováni, a čs. parlament právě zamítl restituci majektů americkým občanům. V USA se zdvíhá vlna odporu proti dnešní vládě ČSFR. Mezinárodní odborová reakce na československou kupónovou privatizaci již přechází ve výsměch.

Včera, dne 9. října 1991, uveřejnily americké **New York Times** úvahu ekonoma Michaela M. Weinsteina. Pod titulky "Slepé vydražování kapitalismu" a "Praha riskuje zklamání" byla americké veřejnosti předložena absurdní scéna kupónové privatizace z Kafkovy Prahy:

"Trh pracuje vždycky dobře", řekl mi československý státní úředník podrážděný otázkami a jejich plánu vydražit tisíce státních podniků použitím kupónů. Zaslepen svojí volno-trhoveckou horlivostí, úředník nemohl pochopit proč bych měl já, západní ekonom, zpochybňovat rychlou privatizaci. Československo je na pokraji ekonomické revoluce; tohle přece není čas na slovíčkaření o detailech!

Michael Weinstein pak popisuje závratně komplikované detaily:

Všem dospělým lidem v ČSFR bude začátkem 1992 povoleno zakoupit si (asi za 30 dolarů) 14-stránkovu knihu kupónů spolu s 30-stránkovým manuálem insturkcí. Každý kupón představuje body. Každému držiteli kupónu bude povoleno se vsadit 1.000 z celkového počtu 11.000 bodů do maximálně deseti podniků. Držitelé kupónů mohou též předat své body do společných fondů, které pak budou vsázet za ně.

"Jste zmatení? Nejste sami. Když jsem se vyptával o podrobnostech plánu, žádní dva úředníci neposkytli stejná vysvětlení", upokojuje Američany Weinstein. Československá firma Consus dokonce obyvatelům radí, aby své sázky předali "odborníkům". Kde lze v ČSFR jakékoliv odborníky nalézt, o tom se v místních novinách diskretně mlčí. O přílivu budoucích amerických investic v ČSFR si leze dělat iluze. Na podporu ze strany česko-amerických podnikatelů lze s důvěrou zapomenou.

Až obyvatelé ČSFR zvládnou balík instrukcí, budou se poohlížet po podnicích na které stojí za to si vsadit. Každý podnik musí vládě do 31. října předložit tzv. privatizační plán. Weinstein zdůrazňuje, že tato informace, založená na účetních údajích podniků, které po celá desetiletí pracovaly pod komunistickou kontrolou, bude zcela zbytečná a nepoužitelná.

Vláda občanům také moc nepomůže. Tzv. Ministr pro privatizaci bude mít pouhé dva měsíce na to, aby těchto 1.700 privatizačních plánů vyhodnotil.

Weinstein varuje, že mu soukromě státní úředníci sami přiznali, že akcie hodnotných podniků časem přejdou do rukou ministerských "zasvěcenců" a zahraničních investičních bank. Občanům zůstanou jen bezcenné papíry.

Postoj státních úředníků nechává Weinsteina již jen s otevřenými ústy:

Občané se nebudou bránit dražbě bezcenných papírů, říkají, protože je kupóny vlastně nic nestály. A tento sladce učebnicový proces hraní si na trh časem přivede ceny akcií na jejich správnou úroveň.

Weinstein uzavírá, že úřední vysvětlení a obrana této "privatizace" připomínají spíše tržní modlářství (free-market idolattry) než odbornou tržní analýzu.

Nyní je čas, aby se ozvali odborníci, ekonomové, podnikatelé a zaměstanci v ČSFR. Zítra již bude pozdě. To není prognóza či předpověď, to je má profesionální jistota.

prof. Milan Zelený

Povinna četba: Wall Street nepřítelem kapitalismu?

Můj dům bude zván domem modlitby, ale vy z něho děláte doupě lupičů.
Matouš 21, 10-17

V USA právě vyšla kniha, již bestseller, která by se měla stát povinnou četbou i veškerého úřednictva FMF a. ideologů všech jemu poplatných či intelektuálně podřízených institucí v ČSFR.

Kniha se jmenuje Doupě zlodějů (anebo Brloh lupičů), podle anglického **Den of Thieves** (Simon & Schuster, New York, 1991) a je od Jamese B. Stewarta. Doupě zlodějů není první knihou a finančních a kapitálových trzích Wall Streetu: vzpomeňme jen nedávné Lhářův poker (**Liar`s Poker**), Brabaři před branami (**Barbarians at the Gate**), anebo Bál kořistníků (**The Predator`s Ball**), americké bestsellery, dnes v "reformním" ČSFR jistě přepečlivě studované. Doupě však je zatím práce nejlepší a nejdůležitější.

Tato faktologická kniha předního redaktora deníku **Wall Street Journal**, odhaluje **systematicky kriminální chování** firem i jednoltivců na "Ulici". Jména firem, jako Solomon Brozhers, Goldman Sachs, Drexel Burnham Lambert, Kohleberg Kravis Roberts, Lehman Bros, Kuhn Loeb, Cravth Swaine & Moore, Kidder Peabody, atp., jakož i jména jednotlivců jako Ivan F. Boesky, Michael R. Milken, Dennis B. Levine, John Gutfreund, Henry Kravis, Martin A. Siegel, a jiných, jsou dnes již vpálena do amerického podvědomí jako jména cynických nepřátel s zneužívatelů kapitalismu, podpůrců špinavých peněz, představitelů kosmopolitismu, posledních zastánců absentního akciového kapitalismu tzv. veřejného (tj., public, corporate) či masového vlastnictví.

Michael Milken sám, jen v roce 1986, "vydělal" na Ulici přes 550 milionů US dolarů (vynásobte si třiceti?). Nevím jestli k takovým ročním "výdělkům" jedince mohou občané ČSFR vůbec zaujmout inteligentní stanovisko, anebo jestli by podobné "kapitálové trhy" chtěli v ČSFR zavádět. Američanům se však nad tímto "kapitalismem" švindlu a handlu obrací žaludek.

Americký ekonom, M. Weinstein (2) píše o své nedávné absurdní zkušenosti z Prahy:

"Trh pracuje **vždycky** dobře", řekl mi československý státní úředník podrážděný otázkami a jejich plánu vydražit tisíce státních podniků použitím kupónů."

V Praze Weinstein také slyšel zastaralé apologetiky o efektivním trhu (efficient markets) a zapomenuté nesmysly o vyrovnaných trzích (cleared markets):

Tyto jejich (tj. úředníků FMF) obrany trhu patří spíše do tržního modlářstvý než do tržní analýzy. Trh vyrovnávající ceny (market-clearing prices) pracují tehdy, když kupující i prodávající jednají na základě rozumných informací. V tomto případě (tj. v Praze) tzv. vyrovnané trhy nevzbuzují velkou důvěryhodnost.

Rozdíl mezi skeptickou zkušeností amerických ekonomů a optimistickou naivitou československých byrokratů je až bolestivý.

Britský žurnalista Geoffrey Eliot charakterizoval Stewartovo Doupě zlodějů jako prvotřídní knihu o druhořadém byznysu, prováděném lidmi třetí třídy, způsoby čtvrtého řádu.

M. M. Thomas (1), bývalý investiční bankéř a sloupkař pro **New Yrok Observer**, popisuje velkoobchodní, organizovanou korupci kapitálových trhů, o kterých nás veřejní i soukromí ideologové opakovaně utvrzovali, že patří mezi výkvěty demokratického kapitalismu. Jejich zločiny však nejsou nějakým drobným rozkrádáním a nedají se napravit skrz tržní efektivnost (market efficiences). Každý Američan se svědomím se musí hluboce zamyslet nad charakterem kapitalismu volného trhu a nad rolí státu při regulaci kapitálových trhů.

Thomas pokračuje, že každý Američan, kterému leží osud USA na srdci, by měl tuto knihu číst. Po přečtení se pak čtenář jistě zeptá: jestliže toto je způsob jak se vydělávají peníze, zaslouží se pak Wall Street - a jeho oblíbenci v účetnictví, právu a veřejných vztazích - peníze, které takto vydělá?

Thomas uzavírá:

Jestliže **toto** je kapitalismus volného trhu, tak proč se vůbec obtěžovat? Lepší způsob jeistě musí existovat.

Lepší způsob spočívá v privatizaci veřejného vlastnictví, zakládání soukromých podniků, které nejsou vlastněny "širokou veřejností" či masami absentních vlastníků papíru. V USA již tento proces privatizace probíhá delší dobu a spekulativní dekadence Wall Streetu je jeho pouhým následkem.

V ČSFR se teprve nyní, se zpožděním asi padesáti let, pokouší kosmopolitní kruhy glorifikovat veřejné či masové vlastnictví a tak zlegalizovat s ním spojené spekulace a korupce, na úkor soukromého vlastnictví národních kapitalistů a národního kapitálu.

Místo budování průmyslu, podniků a podnikatelů si tedy urychleně navlékáme červené šle našeho vlastního, malého "doupěte zlodějů", jakobychom se prohnaným a mazaným Wall Street boys chtěli snad vyrovnat. Britský **Economist** podobně komentoval, že na polské akciové burze vidíte více šlí než akcií (4). Někteří reformisté si do Wall Street "boys" dokonce nechávají radit. Navíc, naše vlastní "červené kšandy" mají až pateticky málo kapitálu na pořádné rozkrádání.

Použitá literatura:

1. Michael M. Thomas, "On the Street Where They Looted", (Na ulici, kde rabovali) **New York Times**, Book Review, 13. října 1991, s. 1, 36-37.

2. Michael M. Weinstein, "Bidding Blind for Capitalism: Praque`s Plan Risks Disillusion", (Vydražování kapitalismu na slepo: Pražský plán riskuje zklamání) **New York Times**, 9. října 1991.

3. James B. Stewart, Den of Thieves, Simon & Schuster, New York, 1991.

4. "Business in Eastern Europe: Survey, "**The Economist**, September 21. 1991.

prof. Milan Zelený
Rodham University,
New York

Politická prázdnota

Charakterizovat současné spektrum politických hnutí v Československu jako atribut stabilizující se demokracie, jako zvolna se rýsující výsledek procesu klasické diferenciace na pravici, levici a střed, jak se o to čas od času pokoušejí představitelé hradního režimu, konformní sdělovací prostředky, ale i zaprodaní "odborníci", se mi jeví jako úmyslně zavádějící, účelově vykonstruované - a tudíž i snadno napadnutelné. Podle toho (a třeba podotknout, že nikoliv jediného) scénáře informační manipulace se má veřejnost utvrdit v přesvědčení, že přirozenou cestou vykrystalizovaly tři, případně čtyři hlavní politické bloky: "pravice" seskupená kolem Občanské demokratické strany, "střed" zastřešený Občanským hnutím a levice, která se dále dělí na "demokratickou" (Československá sociální demokracie) a nedemokratickou (Komunistická strana Čech a Moravy). Na první pohled opravdu klasické rozdělení politického spektra - dokonce v něm nechybí ani nedemokratická síla jako nezbytný strašák pro všechny neposlušné jedince, kteří si dosud zachovávají rezervovaný přístup k tzv. demokratickým stranám. Veřejnost vychovávaná k politickému analfabetismu to přijme jako premisu, podle níž si bude vysvětlovat všechny následující pohyby a proměny na vnitropolitické scéně. Můžeme tedy očekávat, že objektivní výklad pro ni bude stále více a více nepochopitelný a pokaždé přitom narazí na nezájem či dokonce otevřenou zášť sebejistých jedinců přesvědčených právě o té své jediné a nezvratné "pravdě". Co jiného by si ostatně mohli scénáristé polistopadového vývoje přát?

Považuji proto za nezbytné opět se na stránkách TP vrátit k rozboru naší vnitropolitické scény z hlediska působení jednotlivých politických stran. Dnes mám v úmyslu nastínit přehled nejdůležitějších změn v politickém spektru po červnových volbách a v příštím čísle bych se pak pokusil objasnit onen zásadní rozpor mezi tím, jak se hlavní politické strany navenek prezentují a co ve skutečnosti znamenají v kontextu s politikou současné neokomunistické garnitury.

Jestliže měla veřejnost po vzrušujících listopadových dnech podstatně slevit ze svého - jistě oprávněného - anitkomunistického radikalismu a přistoupit na pravidla oficiálně proklamované hry na budování pluralitní, demokratické společnosti, nemohli protagonisté hradního režimu donekonečna volat po jednotném postupu všech "protitotalitní" sil v rámci Občanského fóra a byli proto nuceni dát volný prostor k vytváření politických stran. **Současně však, jako každá antidemokratická mocenská skupina, byli vedeni snahou udržet si za každou cenu svou absolutní moc - bez ohledu na vůli široké veřejnosti. Nešlo jim tedy o vznik fungujících politických stran, protože by se tak objevila hrozba vzniku potenciální opozice, nýbrž o atomizaci politického spektra na množství bezvýznamných stran.** Vše podle známé zásady "divide et impera" ("rozděl a panuj"). Stačilo pouze v duši obyčejného Čecha nebo Slováka oživit tradiční sklon k partikularismu, sklon, který tak výraznou měrou poznamenal charakter politického života první republiky, kdy úzkoprsé stranické zájmy měly v politice takřka nejvyšší mravní váhu. **Výsledkem je nepřehledná spleť**

Pokračování na str. 11

různých stran a straniček, hnutí nebo jen nátlakových skupin - bez jasného politického profilu a výrazných osobností.

Stejně jako "sametová revoluce" nebyla ve skutečnosti žádnou revolucí, která by skoncovala se čtyřicetiletou komunistickou totalistou a vytvořila předpoklady pro nastolení právního státu se všemi atributy demokracie, nelze ani dnešní politické strany nazývat stranami v pravém slova smylu, neboť za daných podmínek ani nemohou plnit svou úlohu základních elementů demokratického politického fóra. **Ty strany, které dnes stojí v popředí naší politické scény, vznikly (nebo se tzv. obrodily) nepřirozenou cestou, jakýmisi zásahy shora, a ty ostatní, které - pokud tomu vůbec můžeme věřiti - byly snad založeny s čistými úmysly, se nakonec buď spokojily s rolí satelitů neokomunistického establishmentu, anebo skončily kdesi na periférii politického dění.**

Podívejme se nyní na rozhodující kroky vedoucí k roztříštění politického spektra po červnových volbách. Všichni si zajisté vzpomeneme, s jakou pompou šlo do prvních svobodných a "demokratických" voleb Občanské fórum, jak nás v oficiálních sdělovacích prostředích nepřestávali ujišťovat, že jedině Občanské fórum je tu "pro všechny", zatímco "strany jsou pro strahíky", a že právě Občanské fórum nás "dovede do Evropy" (což byl konec konců evidentně největší podvod). Uplynulo jen málo měsíců a sami vedoucí činitelé OF dokazovali svými konkrétními kroky, že ani tu otevřenost pro každého nelze brát tak docela vážně.

Rostoucí názorová diferenciace v OF (zejména nespokojenost řady místních OF s domiantním postavením bývalých komunistů) přinutila vládnoucí garnituru ke změně taktiky. Již nevyhovující jednota OF, zastřešujícího řadu rozličných politických skupin, měla být nahrazena existencí dvou politických subjektů: první by přišel se zdánlivě pravicovým programem, zatímco druhý by setrval na pozicích nevyhraněného středu a kladl určitý akcent na sociální otázku. Koncem února 1991 tedy došlo k rozdělení OF na politickou stranu (**Občanská demokratická strana**) a na politické hnutí (**Občanské hnutí**). **K úplnému rozpadu dosavadní "vedoucí síly společnosti" na dva nezávislé, vzájemně soupeřící subjekty však nedošlo, neboť jak Občanské hnutí, tak i Občanská demokratická strana zůstaly pod kontrolou jedné mocenské skupiny, která by nikdy nepřipustila vzájemné zákulisní neshody.**

Výše uvedený krok se nejvíce dotkl poslanců OF ve Federálním shromáždění a České národní radě - ti byli postaveni před jistě nelehkou otázku (uvážíme-li, jak pochybná je existence tak úzce propojených nástupnických organizací OF), zda se přihlásí do Občanské demokratické strany (ODS) či Občanského hnutí (OH), anebo se rozhodnou pro členství v Občanské demokratické alianci (ODA), která dosud měla statut jakési autonomní skupiny v rámci OF.

Rozpad poslaneckého klubu OF v obou zastupitelských orgánech tím zdaleka neskončil. Někdejší členové Československé sociální demokracie (ČSSD), kteří v důsledku svého konfliktu s předsedou strany Jiřím Horákem dali před červnovými volbami přednost kandidátce OF (např. **Rudolf Battěk**), se nepřipojili k žádné ze tří nástupnických organizací a začali vystupovat jako tzv. **Klub sociálních demokratů OF**. Několik dalších poslanců OF, kteří se za půl roku parlamentní (ne-) činnosti stačili "proslavit" jako zastánci bezkoncepční, levicovými frázemi podbarvené politiky, využilo chaotických poměrů ve svém poslaneckém lubu a přestoupilo do ČSSD (např. **Valtr Komárek, Ivan Fišera, Jozef Wágner**). Přestože ČSSD nezískala v červnových volbách žádný poslanecký mandát, mohla se nyní těšit z vlastního parlamentního klubu s matoucím názvem **"Sociálně demokratická orientace"**. A konečně poslední skupinu někdejšího poslaneckého klubu OF utvořili poslanci, kteří z osobních či mocenských důvodů nevstoupili do žádného z nově Ustavených klubů a začali vystupovat jako **"nezávislí"** (např. **Jiří Ruml, Rostislav Senjuk** a další). **Podíl většiny z nich na politice hradního režimu (úlohu kdysi zuřivého stalinisty Rumla snad není třeba rozebírat...) však staví jejich "nezávislost" do zcela jiného světla.** K nejnovější změně v bývalém parlamentním klubu OF došlo v květnu 1991, kdy se Klub sociálních demokratů OF stal základem nové politické strany - **Asociace sociálních demokratů.**

O něco později přistoupila vládnoucí garnitura k rozdělení slovenského sourozence Občanského fóra - Veřejnosti proti násilí, když průzkumy veřejného mínění pořízené v prvních měsících roku 1991 doložily nezadržitelný pokles popularity predestinované vedoucí politické síly na Slovensku. Bylo tedy potřeba zajistit ztracené prvenství alespoň jednomu z obou připravovaných nástupnických subjektů VPN. Vezmeme-li v úvahu, že alfou i omegou veřejných politických konfliktů na Slovensku byla již téměř rok otázka budoucího státoprávního uspořádání Československa, především postavení Slovenské republiky, je snadno pochopitelné, proč se VPN nerozdělila na část zdánlivě pravicovou a část orientovanou doleva. **Kritériem, podle něhož se VPN měla rozdělit, se stal veřejně prezentovaný postoj (markatně odlišný od zákulisního postoje, což si vysvětlíme v příští části) jejích dvou hlavních představitelů - Fedora Gála a Vladimíra Mečiara - ke státoprávní otázce.**

V březnu 1991 se v rámci VPN vytvořila pod vedením tehdejšího slovenského premiéra Mečiara platforma **"Za demokratické Slovensko"**, která se navenek postavila za volnější uspořádání československého státu. Koncem dubna 1991 se VPN rozdělila na dva subjekty: na Mečiarovu **Veřejnost proti násilí - Za demokratické Slovensko,** která formálně přešla do "konstruktivní opozice", a na původní Veřejnost proti násilí, v jejímž čele zůstal Gál. O měsíc později VPNZDS svůj název změnila na Hnutí za demokratické Slovensko, které se během krátké doby stalo nejsilnější politickou organizací na Slovensku. Na zcela opačný konec v žebříčku popularity se podle průzkumů veřejného mínění dostala původní VPN a k výraznějšímu obratu zřejmě nedojde ani poté, co se VPN v říjnu 1991 změnila v politickou stranu "pravicově" orientovanou, která přijala název **"Občanská demokratická unie - Veřejnost proti násilí".**

Hovoříme-li o roztříštěnosti politického spektra, nemáme přirozeně na mysli pouze obě prominentní síly vládní koalice nebo naopak desítky trpasličích "stran" bez reálné šance někdy v budoucnu se - byť za lepších vnitropolitických podmínek - prosadit, ale i další významnější strany hnutí bez ohledu na to, zda-li mají či nemají zastoupení v parlamentě. Z neparlamentních stran bych připoměl pouze **Československou stranu socialistickou**, od níž se počátkem září 1990 odštěpil tzv. **Obrodný proud** a přeměnil se v samostatnou **Národně sociální stranu**. Ať už bylo rozhodnutí vedoucích představitelů "Obrodného proudu" motivováno čímkoliv, jisté je, že počínání současného vedení ČSS, reprezentovaného pány Dvořákem a Hiršem, těžko může někoho přesvědčit, že navazuje na tradice předúnorové Čs. strany národně socialistické.

Odštěpování různých "obrodných proudů" či "platforem" se nevyhnulo ani torsu předlistopadové "Strany" - **Komunistické straně Čech a Moravy**. Minulý měsíc se objevilo prohlášení poslance Vasila Mohority a dalších soudruhů z tzv. **Demokratické jevice** (jedna z mnoha frakcí uvnitř KSČM), v němž oznámili, že pokládají za neuskutečnitelné, přeměnit KSČM v "moderní levicovou stranu", a proto opouštějí její řady.

Z dalších stran zasluhuje pozornost ještě **Slovenská národní strana**, od níž se oddělila radikální, šovinistická skupina vedená poslancem S. Panisem, a přijala název **Slovenská národní jednota**, a později ještě poslanec P. Brňák, který si založil **Slovenské národně demokratické hnutí.**

Nezanedbatelný podíl na roztříštění politického spektra mají i rozpory uvnitř poslaneckých klubů. Například odchod Bendovy KDS z koalice KDU, nebo rozpad klubu Hnutí za samosprávnou demokracii společnosti pro Moravu a Slezsko na dvě frakce (**HSD-SMS I. a HSD-SMS II.**).

Už jen naznačené skutečnosti potvrzují oprávněnost pochyb o kompetenci a legálnosti současného Federálního shromáždění.

Petr Kurssa

(dokončení příště)

"Hra s ohněm"

Prezident Havel občas ochotně a rád promluví mentorským tónem puncovaného humanisty o nebezpečí vzmáhajícícho se rasismu a antisemitismu u nás. Troufám si s plnou vážností tvrdit, že tyto jevy, pokud o nich lze vůbec hovořit u nás jako o realitě, jsou vyvolávány uměle vytvářenými podmínkami a systematicky živeny i propagandisticky zveličovány. Vycházím při tom z následujících skutečností:

Už smutně proslulá prezidentská amnestie, jejímuž kumánnímu zdůvodnění už dnes nevěří ani malé dítě, vystavila bezbranné a nepřipravené obyvatelstvo - navíc nechráněné zcela paralysovanou policií a absencí zákonných norem - nesnesitelnému terorizování ze strany kriminálních živlů všeho druhu, mezi nimiž (a to je pouhé konstatování faktu) zaujímají přední místo domácí i importovaní Cikáni. Opravdu krásná "logika", podle níž jsem označován za rasistu jen proto, že poukazuji na nutnost řešit radikálními zákonnými prostředky toto terorizování produktivní části obyvatelstva organizovanou parazitující menšinou, a protože tím připomínám vládě, parlamentu i prezidentovi jejich povinnosti, mezi něž na neposledním místě patří starost o bezpečnost občanů.

Podobně se to má i s naším "antisemitismem". Jestliže má československý občan pod dojmem všudypřítomné propagandy v masových médiích a projevech představitelů neodbytný pocit, že se místo doma v Praze nebo v Bratislavě nachází někde v Tel Avivu nebo v Jerusalémě, je to potom jen a jenom jeho vina, že neplane právě láskou a zájmem o záležitosti židovského národa, které mu jsou logicky přeci jen vzdálenější než jeho vlastní? Podobným způsobem se nám pokoušeli uplynulých čtyřicet let vnutit "spontánní" lásku k velké zemi Sovětů - se známým výsledkem. Záměrem takové propagandy nemůže být ve skutečnosti vzbuzení zájmu a vážnosti, ale právě opačných pocitů, jež pochopitelně v ojedinělých případech mohou nabýt i nepřípustných forem - jichž ovšem bude ihned zneužito k poukazům na naší národní nevyspělost a z ní plynoucí "nutnost" postavit Československo a jeho národy pod kuratelu těch "jedině moudrých a vyvolených".

Když už se takové projevy rasové nesnášenlivosti nedaří ani takto vyvolat v potřebné intezitě, mystifikuje zasloužilá bolševička Rita Klímova z FMZV světovou diplomatickou veřejnost tvrzením, že na Slovensku jsou antisemitské demonstrace a bouře. Na výzvu o předložení důkazů o opodstatněnosti jejího povídání se prezident republiky nevzmůže na věrohodnější vysvětlení, než že prý došlo k jakési chybné interpretaci výroku R. Klímové vinou špatného překladu!! To snad není ani možné komentovat! Ministr zahraničí lavíruje mlhavým sdělením, že údajně mu není přesně známo, kde a jak mělo k inkriminovanému výroku dojíti, ačkoli by si to J. Dienstbier o své podřízené mohl přečíst v příslušných světových novinách. Nikdo nic neví a neslyšel, nikdo neumí nic vysvětlit, ale vyřčená lež zůstává jako vhodný psychologický klacek. Pokud se mýlím, ať prezident republiky nebo jeho ministr zahraničí výrok R. Klímové uvede na pravou míru na témže fóru, kde byl vyřčen, místo aby přiléval oleje do ohně nedostatečným vysvětlením na bratislavské tiskové konferenci.

Prezident státu Israel při své nedávné, neobvykle dlouho trvající návštěvě Československa, v řeči k poslancům Federálního shromáždění arogantně prohlásí, že proslulé sbírky pražského Židovského musea zde nejsou ve správných rukou a dokonce že jim hrozí zkáza. Skutečný smysl této řeči: požadavek jejich vydání Israeli! Pokud se někdo domnívá, že přepínám, blízká budoucnost mu dokáže, že se mýlil. Když v témže projevu (plný text č. 39) Ch. Herzog mluví o příspěvku československých Židů evropské kultuře, vypočítává pouze ty z židovských autorů, kteří psali výhradně německy. Povýšeně ignoruje autory jako Poláčka, Eisnera, Olbrachta, Fukse a další, kteří psali a mysleli i cítili česky. Mám věřit tomu, že jde o nevědomé opomenutí a že israelský prezident neví, jak je jazyková otázka u nás ve vztahu ke germanisaci citlivá, a že to v naší minulosti byli právě naši Židé, kteří se téměř všichni hlásili k německé národnosti a řeči jako k panské a vládnoucí?

Ve 42. čísle týdení Respekt (abych uvedl příklad i z tisku) se autor článku "Návrat do Evropy" Tomáš Pěkný snaží podsunout antisemitské a nenávistné sklony i našemu Týdeníku Politika. Dokládá to, podle jeho názoru přesvědčivě tím, že citovaný úvdoník z jednoho čísla Politiky pod názvem "Vítkovice v rukou Rothschildů" označuje za "nacistický argument". Nevím, co je "nacistického" na pouhém konstatování skutečnosti, že Vítkovické železárny budou v nejbližší době skutečně v rukou této rodiny a že je o tom již rozhodnuto na nejvyšších místech našeho státu bez vědomí a souhlasu jeho občanů?

Dále by se dalo úspěšně polemizovat s výroky pana Pěkného třeba o tom, že šéfredaktor TP spolupracuje s bratislavským nakladatelstvím Agres, které vydává antisemitskou literaturu. Znám natolik právní řád své země, abych nevěděl, že jistý pan Pěkný, co občas píše do Respektu, jistě není povolán k tomu, aby pregnantně označil jakoukoli oficiálně vydávanou tiskovinu za antisemitskou nebo jinam příslušnou.

O co panu Pěknému opravdu jde, totiž za každou cenu prokázat, že antisemitismus u nás bují, ilustrují jeho vlastní řádky, kde označuje knihu H. Forda, přetiskovanou v TP za "maniakální". Mohu jen odhadovat, jak málo prostudoval toto nepřehlédnutelné dílo, když ho označuje nenápaditým a už tolikrát použitým přívlastkem - jenom bych rád věděl, zda si pan Pěkný položil například otázku, proč Fordova kniha, podle implicitního tvrzení autora článku zaměřená proti celému židovskému národu, nevyšla nikdy třeba u nás za Protektorátu, tedy v období, které vyprodukovalo obrovské množství antisemitské literatury, od primitivní až po značně farinovanou. Napadlo pana Pěkného, než sedl a svůj článek napsal, že nebyla vydána právě proto, že nenese žádnou z podsouvaných vlastnostní, proto, že se fašistickým strážcům "rasové čistoty" prostě nezdála dost nenávistná - řečeno ještě jinak, připadala jim příliš objektivní a pro jejich nenávist nedostatečná.

V podobném tónu a zaměření píše i například Svobodné slovo ze dne 31. října, kde autorka článku Alena Stránská navrhuje prokuratuře vyšetřit původ prostředků, díky jimž Týdeník Politika vychází. Nejsem proti tomu - nemáme co skrývat - jen bych si dovolil poznamenat, že v případě tohoto vyšetření u leckterých našich periodik by se veřejnost dozvěděla velmi překvapivé skutečnosti.

Zmíněný článek nese varující titulek "Hra s ohněm". Hra s ohněm je vždy nebezpečná. Klade se otázka, kdo si s tím ohněm zahrává.

J. Voříšek

PROČ?

KE 2. VÝROČÍ LISTOPADU 89

Proč tihle ...

Patřím ke ztracené generaci. Vyhnali nás ze Sudet, zažili jsme nacistickou okupaci, poválečnou pseudodemokracii, únorový komunistický puč, dvacet let proletářské diktatury, sovětskou okupaci a komunistickou normalizaci. Těch 51 let do listopadu 1989 představovalo nesvobodu, teror, totalitu a strach. Jaká byla východiska?

Poddat se násilí, případně kolaborovat, nebo se postavit bezohledné moci a být smeten, anebo být ve vnitřní a skryté opozici a v ničem se neangažovat... Kdo zvolil poslední možnost, byl stálu na okraji společnosti bez vlivu na cokoli, žil v materiálním nedostatku. Uchoval si jakž takž svůj charakter a čisté svědomí, ale doplácel na to on i jeho blízcí. A ti, kteří kolaborovali a byli na výsluní také doplácelí - nikoli materiálně, ale pokřiveným charakterem a špatným svědomím. Po celou tuto dobu bylo jasné, kdo je nepřítel a jaké má úmysly, ať se jednalo o nacisty nebo komunisty. Neměli jsme iluze a očekávali jsme od nich to nejhorší. Vytvořili jsme si účinné obranné látky proti jejich ideologii a propagandě. Udržovali jsme si zvýšenou hladinu adrenalinu v krvi, čili zvýšenou duševní a fyzickou připravenost k odporu i ústupu. Je známo, že výsledkem tohoto dlouhodobého stavu je kolaps ogranismu. Jestliže chtěl někdo uniknout, musel emigrovat, nebo kapitulovat a přizpůsobit se režimu. S totalitním režimem totiž nelze diskutovat; ať ho představoval Hitler, Gottwald nebo Husák.

Když se v roce 1977 objevili disidenti, kteří se vydávali za odpůrce totality, chytali jsme se naděje, jako tonoucí ve vodním víru. Přestali jsme poslouchat varovný signál nedůvěry a skepse, vypěstovaný za dlouhá léta. Chtěli jsme už konečně věřit někomu a něčemu. A 17. listopadu ožily naše naděje a víra; ve spravedlivé potrestání viníků za způsobené zlo a demoralizace národa a v nový život. Ten se do nás začal vracet, začali jsme zhluboka dýchat, vracely se nám původní tvary svobodného člověka, který byl po desetiletí vládami silných rukou tvarován do požadovaného výlisku, který by měl své vykázané místo v odlidštěné společnosti. Sympatizoval jsem s neohrabaným, nemotorným idolem sametové revoluce, s jeho neformálností, zvláštní mluvou a hrčením, držel jsem mu palce. Věřil jsem, že bude zárukou znovuzískání vážnosti našemu státu, cti, morálky a mravnosti, že bude státu skromně v pozadí, a příkladem své osobnosti ovlivňovat pluralitní a demokratický politický život, že bude podporovat v politických a vládních místech nové bezúhonné lidi, nezatížené minulostí, kteří budou chtít nezištně a obětavě sloužit národu.

Poznenáhlu došlo k obrovskému rozčarování, o to většímu, o co více jsem věřil našemu idolu, který byl bohužel vytvořen uměle. Byl jsem s ostatními zesměšněn a podveden. Ztráta iluze je bolestná. Žádná revoluce nebyla, jen připravený puč, ať už stál v pozadí kdokoli. Disidenti byli dlouhé roky osvětlováni ze Západu barevnými světýlky a když je dnes zaplavilo denní světlo, zjevilo se na scéně panoptikum a na něm ti, kteří měli být dávno v propadlišti a ti, kteří se na něj bez sktupulí derou. Některé figury se rozpouštějí jako vosk, některé hrají hlavní roli, některé role bláznů a některé role smíru. Nad oním panoptikem se vznáší zatuchlina 50. let smíšena s pachem nezřízené touhy po moci a majetku. Je to ovzduší samolibosti, arogance, intrikářství, neototality, požitkářství. Pěstuje se tam přítelíčkování, rodinkaření, lokajíčkování, elitářství, pohrdání obyčejným člověkem, neúcta k obyčejné práci, tlučhubářství.

A v hledišti se šíří strach o zaměstnání, o budoucnost dětí, z bídy, z cikánů, Němců, z různých vagabundů, kteří zde hledají eldorádo, z černých šerifů, z kriminálníků, z rozkrádání národního majetku a kulturního dědictví, z mafií, drog atd.

Ti dole jsou opět lisováni, opět mluví přiškrceně a ohlížejí se na všechny strany, opět se jim špatně dýchá.

Co se pro ně změnilo? Nomenklatura zůstala na svých místech nebo se přehodila, totalita změnila barvu. Přešla z ideologické roviny na majetkovou. Bývalí mocní se zmocňují národního majetku. Dějí se masívní, nekontrolovatelné majetkové transakce a národní majetek přechází přes nastrčené osoby do skrytých rukou. Bývalí bolševici převzali metody předmonopolních kapitalistů, jako bosové hází prosté zaměstnance přes palubu, odhodili ideologický balast pánů Marxe a Lenina, že člověk má právo na práci a důstojný život, což je ostatně obsahem i Charty lidských práv. Skončili s chimérami marxisticko-leninských učebnic. Odhalili pravou tvář a pravost dřívějších hesel, že na konci všeho snažení je člověk - opravdu až na konci. Staří i staronoví mocní se starají jen o to, jak nejúčinněji hrabat pod sebe, a ti nejnovější se od nich pilně učí. A ti bývalí nejvlivnější se stáhli do připravených pozic a za podpory dnešních mocných vytvořili kruhovou obranu. V pokoji si užívají plodů svých zločinných činností a svého majetku. Oni i jejich potomci nemusejí mít strach z budoucnosti.

Kde je prosperita pro obecní lid, kde je sociální spravedlnost, kde je uznání mravenčí obyčejné práce?

Kde je demokracie? Je vydána napospas tomu, až se neřádstvo samovolně vyčistí v hnilobném procesu. Ale to může trvat roky a jak známo, vzniká přitom nesnesitelný puch. A čerstvý vítr v našem státě nefoukal.

Jak jsem byl naivní a hloupý. Pročítám-li záznamy z jednání u kulatého stolu, berou mýty o sametové revoluci za své. Byla to hra, jako licitovaný mariáš u piva o fleky.

Idol se zhroutil jako bronzová socha na hliněném podstavci a zůstal jen smutný hrdina v epizodě československých dějin. Z pocitu zklamání, smutku a beznaděje mi zbývá jedna lidská vlastnost, která mi musí pomoci vůbec přežít. Ať mi ryzí křesťan odpustí, ale pro to nenávidím toho, který vévodí tomuto panoptiku.

G. Rösler

Magnet tragédií

Dva důvody vedly Maxmiliána II., českého krále a římského císaře, ke svolání památného stavovského sněmu do Prahy v roce 1575. Hodlal na něm požádat stavy o souhlas s uvolněním mimořádných výdajů v souvislosti s nadcházející tureckou válkou, a současně je požádat o přijetí svého nejstaršího syna Rudolfa za českého krále. Obojí bylo podmíněno souhlasem stavů, které toho ovšem hleděly využít k prosazení svých požadavků. Na prvním místě vydání císařského majestátu (listina, zaručující nějaké výsady nebo práva ve slavnostní a závazné formě), který by povolil v Čechách svobodu augspurské konfesi. V podstatě se jednalo o luteránskou odnož, vycházející ze zásad věrouky, přijatých roku 1530 na sněmu v Augsburku - odtud její jméno. Jako mluvčí těchto požadavků vystoupil nejvyšší zemský sudí, pan Bohuslav Felix z Lobkovic. Augspurští hledali nejprve pochopení svých požadavků u českých katolíků, aby je podporovali svou autoritou u císaře, ale setkali se s odmítnutím. Přes výhrady, které chovali k Českým bratřím, především pro jejich puritánský kalvinismus, nezbylo jim nakonec, než se na ně obrátit. Na sněmu protestantské šlechty byla tedy na podmiňující žádost českobratrskou sestavena 18 členná věroučná komise ze zástupců obou konfesí, která měla za úkol vytvořit a definovat základy "Konfese české". Jak dalece se toto "splynutí" konfesí zdařilo, netroufám si posuzovat - skutečností zůstává, že lutheráni s Českými bratry pouze společně žádali o svobodu svých vyznání s poukazem na to, že se jejich konfese liší jen nepatrně.

Základy Konfese české byly ihned po vyhotovení odeslány do Wittenbergu ke schválení tamějším autoritám se slušnou nadějí na kladný ohlas, protože obsahovaly hlavní věroučné principy luteránství.

Očekávání budoucích věcí a nejistota jen zvyšovaly celkovou nervozitu, která v té době v Praze panovala. Ulici ovládla výbojná lůza, která vyvolávala rvačky a potyčky. Cizinci a obchodníci kvapem z Prahy odjížděli, dílem z donucení, většinou z obavy před dalším vývojem. Napětí dosáhlo vrcholu činem opilého kostelníka od sv. Jakuba, který v noci začal zvonit z chrámové věže na poplach. Není divu, že spousta protestantů, vylekaná a vystrašená Bartolomějskou nocí v Paříži roku 1572, považovala vyzvánění za signál k domácí obdobě vyřizování náboženských sporů touto cestou, a začali se ve svých domech a palácích opevňovat a připravovat na poslední chvilku. Zmatek byl dokonalý.

Nemělo by se zapomínat, že i v tak rozbouřené a chaotické době se tu a tam našlo několik odvážných, kteří nabádali k přidržení se staré víry utrakvistické, a varovali před následky zavádění cizí německé víry do země se všemi důsledky, které z toho plynou. V jejich čele stál nejvyšší zemský komoří, pan Jan z Valdštejna. Dalším moudrým mužem, který marně volal k rozumu, hejtman Nového města pražského, pan Zdeněk z Vartemberka, dokonce svola zástupce obce na radnici a snažil se argumentovat nebezpečím pro národ, které z německé víry přirozeně hrozí. Jak již řečeno, nikdo ho neposlouchal - jako už tolikrát nebyl v Čechách vyslyšen hlas rozumu a následky nedaly na sebe dlouho čekat.

Odpověď císaře Maxmiliána stavům vyzněla podle očekávání a logiky věci. Císař odmítl vydání majestátu argumenty konfesní i politické povahy, které nemohl přehlížet. Aby stavy ještě více nepopudil, protože katolická šlechta byla příliš nepočetná a slabá, než aby s její podporou mohl počítat, dal jim císařské slovo, že ani on, ani jeho syn, budoucí panovník, nebudou v Čechách pro jeho víru nikoho utlačovat. Jako záruku nechť si jednotlivé konfese ustaví své defensory, volené obránce náboženských zájmů, a císař sám, že je nakloněn pohlížet na víru kohokoliv jako na soukromou věc.

Protestantští stavové se prozatím s císařovým slovem spokojili, protože po zkušenostech s předcházející revoltou dobře znali omezenost svých vlastních sil, a zvolili si patnáct defensorů - po pěti z každého stavu. Jim potom měli podléhat krajští superintendanti. Toto organizační opatření lze s trochou zjednodušení označit jako vznik základu správního schématu protestantské církve. Pak už nic nepřekáželo tomu, aby byl třiadvacetiletý syn Maxmiliánův, Rudolf, korunován 21. září českým králem. Již 5. října téhož roku ovšem císař Maxmilián zakázal náboženské shromažďování Českých bratří v duchu starých mandátů a ústně povolenou náboženskou svobodu, kterou trvale nemohl trpět, omezil pouze na luterán-ské pány a rytíře. Mezitím katolická strana v Čechách nadějně sílila a slibovala být císaři významnou oporou. Připomeňme si například vznik "mariánské družiny" v Klementinu, která se zakrátko rozčlenila ve čtyři oddíly - družinu studentskou, akademickou, panskou a měšťanskou.

Rok 1572 znamená zánik polského slavného rodu Jagellovského, a o čtyři roky později se Maxmilián uchází o uprázdněný polský trůn pro některého ze svých synů. Jako obvykle, do hry se zapojoval kde kdo, každý se snažil z mocenských důvodů prosadit svého kandidáta, jak jsme to mnohokrát viděli v bojích i intrikách o český trůn. Za zmínku asi stojí, že české stavy doporučovaly polské straně jako kandidáta císaře Maxmiliána. Samotná polská šlechta nebyla při volbě jednotná - menší část dala přednost synovi císaře Maxmiliána Arnoštovi, nicméně byl rozhodující většinou polským králem povolán vévoda sedmihradský Štěpán Bátory. Tohoto zklamání se ještě císař Maxmilián dožil. Krátce na to umírá, ani ne padesátiletý, 12. října 1576, a byl slavnostně pochován zhruba půl roku poté ve svatovítském chrámu v Praze. Není právě důvodem k hrdosti skutečnost, že při pohřebních slavnostech se dav tlačil kolem jezdců, kteří rozhazovali mince, takovým způsobem, že neustálá vřava a hluk tak vylekaly přítomné cizince, kteří příčině srocení nerozuměli, že začali kvapně město opouštět v domění, že vypuklo povstání a drancování. Panika nabyla takových rozměrů, že vojáci z králova doprovodu vytvořili kolem mladého panovníka obranný kruh v přesvědčení, že každou cvíli dojde k útoku na jeho osobu. Pan Vilém z Rožmberka dokonce ukryl pod plášť českou královskou korunu, aby zabránil jejímu případnému znesvěcení davem a trvalo nějakou dobu, než se podařilo znovu obnovit pořádek a klid. Nicméně tento incident vrhl nesmazatelný stín na celou smuteční slavnost, a pověst o něm se rychle roznesla po celé Evropě - nikoli k naší chvále a slávě.

Je spravedlivé zmínit se o osobě českobratrského biskupa Jana Blahoslava, rodáka z Přerova. Za svých studií v Německu se dostal do styku s lutherstvím a zůstal s ním po celý život v kontaktu. I přes svůj vyhraněný negativní postoj ke katolicismu je jeho celoživotní literární dílo skutečně úctyhodné, zejména po stylistické stránce, kde patří asi k tomu vůbec nejlepšímu své doby. Mimo jiné vytvořil Bratrský kancionál, a vydal Nový zákon, který se stal základem pozdější Kralické bible, jejíž jazyk dodnes musíme obdivovat.

Syn císaře Maxmiliána Rudolf, který se stává jako čtyřiadvacetiletý i římským císařem, si za trvalé sídlo vybral Prahu. Na českém trůně v jeho osobě zasedl snad nejzáhadnější člen domu Hansburků, o jehož vládě a době bylo sepsáno tolik knih, jak snad o žádném jiném českém králi od časů Karla IV. Bohužel, asi lze bez větších nepřesností konstatovat, že jeho státnické schopnosti nebyly právě na výši požadavků těžké doby, která nadcházela. Pokud mu vladařské schopnosti přesto nescházely, v každém případě se jim vyhýbal a dával

přednost činnostem a zálibám, které bychom mohli nazvat koníčkem, a soukromou lásku k vědám a umění jasně preferoval na úkor státnických povinností. Snad by byl pro tyto vlastnosti vynikajícím panovníkem v klidnějších dobách, kdy podstatné části říše nebyly zmítány náboženským rozkolem a tureckou hrozbou. Nicméně reversibilita v historii je jen teoretickým sněním, a proto zaznamenáváme, že císař Rudolf svěřil správu rakouských zemí a Uherska svému mladšímu bratrovi Matyášovi - snad právě proto, aby se mohl věnovat už zmíněným zálibám, které byly jeho umělecké duši nepochybně bližší. V Brandýse nad Labem nechal při zámku zřídit velkolepý park a zámek si zvolil za dvorní letní sídlo, kde trávil se svou družinou většinu času. Veřejnosti se zájmem o historii je Rudolf II. znám jako mecenáš a podporovatel umění - sám značně výtvarně nadaný - a že svou osobností vtiskl celé epoše výraz, známý z historie umění jako "rudolfinská doba". Nahromadil na Pražském hradě nesmírně rozsáhlé a cenné sbírky výtvarného a literárního umění všech dob a směrů. K nejvzácnějším předmětům patřila tzv. Wulfilova bible v gótském jazyce z pátého století, nesmírně krásný a cenný doklad tohoto dnes již neexistujícího jazyka, který má nesmírný význam pro studium původních germánských jazyků. Tetno jedinečný skvost byl později v bouřích třicetileté války odvezen do Švédska a je dnes uložen v universitní knihovně v Upsalle. Výčet uměleckých předmětů, od antiky až po dobové výtvory, by byl nekonečný a jeho rekonstrukce je dnes již nemožná. Z větší části byly sbírky v následujících stoletích z Prahy zase rozpýtáleny, i když nějaká překvapení nelze dodnes úplně vyloučit. Jako příklad může sloužit poměrně nedávný nález Tizianova obrazu Toaleta mladé ženy, který byl považován za ztracený. V každém případě jde už pouze o torso původních sbírek, ale takový je osud sběratelství. Pečlivě a s mnohdy obrovským nákladem shromážděné sbírky bývají po smrti shromažďovatele rozptýleny v aukcích, v horším případě podléhají zkáze, a hra může začít nanovo.

O lásce císaře Rudolfa k vědě svědčí známá skutečnost, že na jeho dvoře působili nějaký čas i dva nejslavnější hvězdáři a matematici své doby, Jan Kepler a Tycho de Brahe. Druhý jmenovaný se po ztrátě svých příznivců doma v Dánsku do Prahy trvale přestěhoval. Císař měl plné pochopení pro astrologii, rád trávil čas ve společnosti svého hvězdáře, a nechal mu k tomu účelu postavit zvláštní observatoř v místech, kde je dnes palác ministerstva zahraničních věcí.

Císařova nechuť ke státnickým záležitostem a jeho, řekněme, podivínství, se stále stupňovalo. O jeho skutečném duševním stavu se dodnes tu a tam vedou odborné debaty - jisté jsou však dvě skutečnosti. Předně nepochybné neblahé dědictví po Johaně Španělské, řečené Šílené, které podle souhlasného svědectví současníků propukalo u císaře Rudolfa ve stále častějších záchvatech podezřívavosti a podrážděnosti. Druhou okolností byl jeho sklon přenechávat chod vládních věcí dvořanům a pochlebníkům i v době, kdy ještě nikdo nepozoroval na císaři nějaké poruchy jeho duševního stavu. Je přirozené, že toho využívali nezodpovědní kariéristé v císařově okolí ve svůj partikulární prospěch, ke škodě království. Císař se ocital stále více ve faktické isolaci, všechny snahy některých pánů, upozornit císaře na skutečný stav věcí království, nepřešly přes kamarilu dvořanů, kteří k císaři pouštěli jen toho, kdo jim dobře zaplatil a neohrožoval jejich postavení. Rudolf II. se uzavřel do svého soukromého světa, a jeho příkladu následovala na svých zámcích i značná část vysoké šlechty a velmožů. Je zřejmé, že správa obecných věcí upadala, a že tento stav je trvale neudržitelný. Otázka byla pouze v tom, odkud přijde smrtelný úder.

Než si o tom povíme, nesmíme vynechat zmínku o několika významných osobnostech této doby. Od roku 1599 zastával důležitý úřad nejvyššího českého kancléře pan Zdeněk Popel z Lobkovic, jeden z prvních odchovanců jezuitské koleje v Praze. Pozdějším snatkem se domohl značného jmění, z nějž podporoval zakládání a stavbu církevních staveb - klášterů i kostelů. Díky jemu byl znovuobnoven pražský chrám Panny Marie Sněžné, který byl v neutěšeném stavu od husitských válek. Za své zásluhy byl vyznamenán španělským králem Filipem III. řádem zlatého rouna a povýšen do knížecího stavu.

Další vynikající osobností katolické strany byl pan Vilém Slavata z Chlumu, jehož "Paměti" slouží jako historický pramen k poznání tehdejší doby. Ve stručném výčtu by neměl chybět ani mladý Jaroslav Martinic, pán na Smečně, na Moravě především pozdější kardinál a olomoucký biskup František Dietrichštějn. Všichni zmínění šlechtici na svých panstvích a v působnosti svých úřadů prováděli důslednou katolisaci metodami, které by snad z našeho dnešního pohledu mohly být označené jako ne právě vybíravé. Bylo to mimo jiné vyžadování přijetí katolické víry od všech svých poddaných, pod hrozbou vyhoštění z panství. Nicméně přes všechny výhrady je dobře vědět, že zmínění páni aplikovali na svých poddaných zásadu "cuius regio, eius religio" (přibližně: čí je vláda země, toho je i náboženství), tedy zásadu, kterou si původně uzákonili lutheráni roku 1555 na augsburském sněmu, a která byla jasně zaměřená proti katolíkům, kteří tehdy byli v menšině. Není jistě nic hezkého, oplácet touže mincí, ale tato odsouzeníhodná metoda se luteránům vrátila jako neblahý bumerang v době, kdy katolická strana zesílila natolik, že mohla začít obsazovat důležité státní posty. Je snad zbytečné dodávat, že lutheráni, kteří dosud této metody bez zaváhání užívali, spustili bolestínský pokřik o pronásledování v době, kdy se jejich zbraň obrátila proti jim samým. Jakékoli jiné posuzování tohoto opatření se pohybuje v rovině filosoficko etické, a z hlediska historického je zcela nepodstatné.

Podobná rekatolizace, vzdor houževnatě udržovaným legendám z pera Aloise Jiráska a jiných, probíhala všude tak, kde příval lutheránství rozvrátil dosavadní pevnost víry. Některé způsoby přivádění poddaných zpátky ke katolické víře, jaké byly používány třeba v rakouských zemích nebo v Uhersku, byly mnohdy podstatně tvrdší, než v našich zemích. Hlavně bych rád poukázal na houževnatě přežívající fikci, že tato rekatolizace byla spojena s odnárodňováním a germanisací, což je v nejlepším případě omyl. Právě příklon lutheránské šlechty ke svému německému vzoru ve Wittenberku přivedl do Čech tolik Němců, jako snad nikdy před tím, jak už o tom byla dříve zmínka. Je samozřejmé, že mezi jesuity a ostatními duchovními, kteří k nám přicházeli, byli i Němci, protože českého katolického duchovenstva byl naprostý nedostatek, ale jesuité především kladli důraz na výuku a vzdělávání v latině a národním jazyce, takže nebude tak fantastické tvrzení, že to byli mimo jiné oni, kteří přispěli významným dílem k uchování českého jazyka a vzdělanosti v době, kdy se lutheránství obracelo výhradně do Německa, což není potřeba zvlášť dokazovat.

K předním představitelům nekatolické strany, kterou bychom mohli nazvat jako umírněnou, patřil pan Václav Budovec z Budova, zcestovalý a mimořádně vzdělaný muž, který si ze svých cest přivezl i znalost arabštiny, tedy něco ve své době dosti neobvyklého, a sepsal i rozklad proti učení koránu. Dalším vynikajícím představitelem nekatolíků byl pan Petr Vok z Rožmberka, jehož smrtí roku 1611 končí slavná tradice tohoto snad nejkatoličtějšího českého rodu. Současníci o něm soudí, přes jisté romantické legendy, kterými je jeho život opředen, že odpadnutí od katolické Církve nebylo žádnou velikou ztrátou, a stejně tak pro Jednotu neznamenalo žádný zisk a užitek. Vypovídají dosti odsudivě o jeho rozměřilosti.

J. Voříšek

Historické kořeny současného judaismu

Řídící politický program světového Židovstva (Basilejský kongres) II.

V minulém příspěvku jsem nastínil základní fakta o konání Basilejského kongresu, jakož i cesty, jakými se text tohoto shromáždění dostal do rukou nežidovských národů. V následujících řádcích se budu věnovat detailnějšímu rozboru vlastního textu.

Podle dochovaných materiálů se kompletní text Basilejského kongresu skládá z 24 částí (sezení). V těchto sezeních jsou analysovány poměry hospodářské, finanční, sociální, společenské a jiné tehdejšího světa s výhledem do budoucnosti. Bližší prognósa tohoto programu byla koncipována přibližně na sto let dopředu - tedy do konce 20. století. Při hlubším studiu dějin našeho století můžeme konstatovat, že obsahová stránka Basilejského kongresu dosáhla svého společenského i politického naplnění. Jako důkaz významu tohoto programu předkládám čtenáři autentické citace finanční části (sezení dvacáté):

"...Půjčka je jen znamením slabosti gojímské (nežidovské) vlády. Důkazem, že nedovede použít svého přirozeného práva! Nad hlavami existujících vznešených gojímských vlád visí Damoklův meč v podobě zahraničních půjček. Místo, aby uložili daně svým poddaným, a to nanejvýš zodpovědným způsobem podle nestálé potřeby, natahují ruce a žebrají o peníze u našich mezinárodních bankéřů! Zahraniční půjčky jsou jen pijavicemi, jež se nedají stříst s těla státu, ledaže odpadnou samy, nebo se jich stát zbaví opravdu radikálními prostředky. Existující nezodpovědné vlády gojímů však místo toho, aby je hleděli omeziti, je naopak rozmnožují a tím si samy pouštějí žilou a páší sebevraždu."(§ 29)

"Nedbalost vznešených gojímských panovníků ve věcech státních, úplatnost jejich ještiných a neschopných ministrů, celková neznalost finančních problémů v peněžním hospodářství, je zadlužili u našich bankéřů do té míry, že se nás už nikdy nezbaví! Ledaže by státní instituce a úřady obsadili skutečně schopnými lidmi! To však při námi našeptané liberální projevové tendenci není z jejich řad uskutečnitelné."(§ 33)

"Existující neschopné gojimské vlády, které jsme naučili o okázalých representacích, slavnostech, zábavách i v radovánkách zanedbávati povinnosti ke státu, neboť ony zábavy, jak už bylo víše řečeno, jsou odnímajícím časem pro kteroukoliv zodpovědnou vládu..." (§ 39)

Umyslně jsem začal citací až z 20. sezení. V samotném Basilejském kongresu se toto sezení, pojednávající o finančním programu kvalifikuje jako "závěrečný a nejdůležitější bod naší vládní soustavy". (§ 1) Není vůbec náhodné, že během 42 leté komunistické diktatury v Československu, kdy byly žákům a studentům doslova vtloukány do hlavy nejrůznější poučky marxismu-leninismu, jehož jednou z nejdůležitějších součástí byla "politická ekonomie", panovalo o finančnictví buď hluboké mlčení, nebo bylo vysvětlováno lektory politické ekonomie velice mlhavě.

"Je zřejmé, že peníze jsou hnacím motorem celé naší materiálně technické civilisaci, a tudíž i světové řídící politiky. Ten kdo chce moudrým a zodpovědným způsobem ovládati a říditi materiálně technickou civilisaci, musí tudíž dokonale znát především soustavu financí."

Uvedu zde několik zajímavých příkladů o důležitosti financí ve světových dějinách. V červenci roku 1830 vypukla ve Francii revoluce, která zbavila trůnu Karla X. V rámci Svaté aliance chtělo provést tehdejší Rakousko intervenci. Je málo známou skutečností, že právě odřeknutí půjček tyto plány zhatilo. Intervenovat chtělo rovněž Rusko cara Mikuláše I., které však bylo neutralisováno polských povstáním v tehdejší "Kongresovce" v letech 1830-1831.

Významné finanční kruhy židovské aristokracie udržovaly rakouskou monarchii "nad vodou" v podstatě až do vypuknutí první světové války v roce 1914. Je velmi nápadné, že krátce před jejím začátkem byly stahovány z oběhu zlaté a stříbrné mince. Pro ilustraci - na počátku 20. století obíhalo 12.760 tun zlata a stříbra v kovových mincích (V Evropě, zejména v Rakousku-Uhersku, v Německu, Rusku - zde i v platině), i jinde. Je velmi zajímavé, že toto množství drahých kovů se objevilo po roce 1945 jako "reservní fondy" členských zemí OSN!

Rád bych nyní obrátil pozornost čtenáře ke světovému řídícímu programu. Cílem světové židovské šlechty je podle Basilejského kongresu stabilisovat poměry v materiálně technické společnosti takovým způsobem, aby bylo dosaženo harmonie v oblasti hospodářské, ekonomické, finanční i sociální. To předpokládá konečné odbourání antagonismů v naznačených oblastech. Jako doklad uvádím opět příslušný citát z 20. sezení: "Tuto sociální reformu musíme provésti především, protože je velmi rozumná a žádoucí, a zaručuje především veřejný mír v oblasti sociální a společenské působnosti daného státu či regionu." (§ 4)

V současné době je všeobecně známá hrozící ekologická katastrofa mnohých regionů, omezenost surovinové základny aj. Je pozoruhodné, že tuto situaci Basilejský kongres v roce 1897 zřetelně předvídá.

Na závěr této stati uvádím citát z 22. sezení, který výstižně charakterizuje celkové cíle:

"Prokážeme, že my jsme těmi dobrodinci, kteří jsme zmučenému světu dali pravý blahobyt a individuální svobodu - nezávislost, že jsme současně zajistili mír, klid a důstojnost vzájemných vztahů lidí mezi sebou, ovšem - abychom si jednou pro vždy rozuměli - za té podmínky a toho předpokladu, že se bude poslouchati námi vydaných, nanejvýš zodpovědných zákonů! Ukážeme jim (nežidovským národů) současně, že svobodu, nezávislost nelze chápat jako stav libovůle a nemravnosti, že jejím základem není to, že si každý dělá co chce, stejně jako důstojnost a moc člověka neskrývají v sobě právo rozšiřovati podvratné učení, jako například svobodu svědomí, rovnost a jiné podobné pošetilosti."

Petr Mutinský

(pokračování příště)

Upozorňujeme čtenáře, že starší čísla Týdeníku Politika si mohou objednat na adrese redakce uvedené v tiráži.

Týdeník Politika, soukromý list pro politiku a ekonomiku. Šéfredaktor Josef Tomáš, zástupce šéfredaktora Jaroslav Voříšek. Vychází každý čtvrtek. Registrační číslo 5580, TS 5 G, mezinárodní indexové číslo 47 620, povoleno ministerstvem kultury ČR. Kontaktní adresa: P.O. BOX 31, 106 00 PRAHA 106. Rozšiřuje PNS
sazba-tisk RECAL-DOBEL Lanškroun tel: 0467/6403